

LAB 4 Zegel; Identiteit en symboliek

In dit LAB maken de leerlingen hun eigen zegel. Om dit te doen onderzoeken de leerlingen hoe zij zich kunnen identificeren middels symbolen.

Onderdelen:

- Introductie
- Soorten zegels
- Mindmap identiteit
- Creatieve opdracht
- Reflectie

Benodigheden:

- Presentatie voor de leerlingen
- Sugru
- kurk
- satéprikkers
- zegellak
- papier
- Potlood

1. Introductie

⇒ Presentatie: Docent introduceert het onderwerp .

Een zegel is een stempelafdruk die gemaakt is van was of zegellak. Zegels werden in de middeleeuwen gemaakt als waarborg voor de echtheid van een oorkonde. Ook werden ze gebruikt om te tonen dat een envelop nog ongeopend was. Zo wist men zeker dat er niet met het document geknoeid was.

Tegenwoordig worden zegels nog steeds gebruikt op bepaalde officiële documenten, zoals bijvoorbeeld overeenkomsten of vredesverdragen. Ook nu nog bezit iedere priester van de katholieke kerk een eigen zegel. Als de paus, het hoofd van de katholieke kerk, overlijdt wordt zijn zegelring direct met een hamertje stukgeslagen, zodat zijn zegel niet meer gebruikt kan worden. Notarissen gebruiken hun ambtszegel om bijlagen aan akten vast te maken. Ook wordt het zegel geplaatst onder afschriften van akten, om de echtheid van dat afschrift te bevestigen. En de politie verzegelt bijvoorbeeld een plaats delict, de plek waar een misdaad heeft plaatsgevonden. Het verbreken van zo'n zegel is een misdrijf.

Het zegel is tegelijkertijd ook het kenteken van de zegeldrager die door de afbeelding op het zegel geïdentificeerd kan worden. Met het woord zegel wordt zowel het stempel als de afdruk in lak of was bedoeld.

2. Soorten zegels

⇒ Presentatie: Docent bespreekt de verschillende soorten zegels

De zegeldrager zorgde ervoor dat de afbeelding van het zegel iets over hem vertelde. Op die manier kan je aan het zegel zien van wie de oorkonde was.

Dit deed hij door middel van een symbool, een wapen of een naam in de rand van de zegel. Er waren dan ook verschillende soorten zegels:

- Soms lieten mensen hun portret op zegels afbeelden. Je kan je voorstellen dat zo'n portret vaak niet echt realistisch was, omdat een zegel behoorlijk klein was.
- Vaak gebruikten mensen hun familiewapen als afbeelding op het zegel. Een wapenschild nam namelijk weinig ruimte en was toch goed herkenbaar.
- Soms lieten zegelaars zichzelf in vol ornaat als ruiter op een zegel afbeelden. Om dan toch herkenbaar te zijn nam de afbeelding veel plaats in. Daarom zijn de meeste ruiterszegels groter dan wapenszegels.
- Vorsten lieten zich vaak afbeelden op hun troon met aan de rand van het zegel de wapens van zijn land en andere symbolen die voor hem als heerser belangrijk waren.
- Steden voerden vaak zegels met een stadsgezicht of stadsmuren of met de symbolen van de stad.

De was of lak waarvan zegels werden gemaakt was duur. Daarom hadden vooral edelen en rijke belangrijke burgers zegels. Deze rijke burgers hadden vaak geen familiewapen en omdat zij toch hun documenten wilden of moesten zegelen lieten zij vaak hun monogram op het zegel afbeelden. Voor de minder rijke mensen was een zegel simpelweg te duur. Als het nodig was vroegen zij anderen om hun documenten van een zegel te voorzien.

3. Creatieve opdracht: Ontwerp en maak je eigen zegel.

⇒ Presentatie: Docent verkent met de leerlingen de functie en diversiteit van symbolen

De leerlingen maken een mindmap over hun eigen identiteit.

- Wie ben je?
- Wat kenmerkt jou? Denk daarbij aan eigenschappen, hobby's, talenten etc
- Welke (moderne) symbolen kan je gebruiken om jouw identiteit te verbeelden?

⇒ Presentatie: Docent geeft instructie voor het ontwerpen en maken van een zegel

- Maak een keuze voor een symbool en/of woorden die in jouw zegel terug zullen komen.
- Maak een schetsontwerp van jouw zegel. Let op: De afdruk van de zegel is gespiegeld. Letters moeten dus ook worden gespiegeld.
- Maak van kurk en Sugru een zegelstempel
Let op: De Sugru moet minimaal 24 uur uitharden om een zegel te kunnen stempelen.

4. Reflectie

Wat vertelt jouw zegel over jou?